

20.4.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Aihe: Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 21.04.2026 klo 10.00 / HE 36/2026 vp / Lausuntopyyntö

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elintarvikemarkkinalain ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 6 §:n ja 5 luvun 2 §:n muuttamisesta, HE 36/2026 vp

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta pyytää Suomen Yrittäjiltä lausuntoa otsikkoasiasta. Kiitämme mahdollisuudesta tulla esityksen osalta kuulluksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elintarvikemarkkinalakia sekä oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettua lakia. Esityksen tavoitteena on edistää elintarvikemarkkinan toimivuutta parantamalla heikomman osapuolen suojaa elintarvikemarkkinalla sekä erityisesti maataloustuotteita ja elintarvikkeita myyvän tavarantoimittajan asemaa sopimuskumppanina. Esityksellä toteutetaan osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitetta alkutuottajan aseman ja koko elintarvikeketjun tasapainon kehittymisestä nykyistä oikeudenmukaisempaan suuntaan.

Kannatamme yritysten välisen sopimussuhteen heikomman osapuolen suojaamista ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luomista

Hallituksen esityksen mukaan elintarvikemarkkinalakiin lisättäisiin ostajan oman tuotemerkin suosimisen kielto. Elintarvikemarkkinalakiin lisättäisiin myös säännökset, joilla vahvistetaan alkutuottajan ja elintarviketeollisuuden liikesalaisuuksien suojaa ja suojaa kustannuksia aiheuttavilta tietopyynnöiltä sekä suojaa kaupallisilta kostotoimilta. Elintarvikemarkkinalakiin lisättäisiin myös säännös, jonka avulla elintarvikemarkkinavaltuutettu voi valvontatoiminnassaan puuttua nykyistä paremmin neuvotteluvoiman väärinkäyttöön. Esityksen mukaan elintarvikemarkkinavaltuutettu voisi hakea markkinaoikeudelta kiellon määräämistä ostajalle jatkaa neuvotteluvoimaltaan heikompien tavarantoimittajien kannalta kohtuuttoman sopimusehdon tai sopimuskäytännön käyttämistä.

Perinteisesti yritysten väliset sopimussuhteet ovat vain väljästi säänneltyjä. Pääsääntönä on, että yritykset voivat sopia keskenään sopimussuhteessaan noudatettavista pelisäännöistä. Sopimusvapauden periaate on yhä tärkeä. On kuitenkin tosiasia, että suurin osa suomalaisista yrityksistä on yksinyrittäjiä ja mikrokokoisia yrityksiä. Valtasuhteet eri yritysten välillä vaihtelevat tasapuolisesta hyvinkin epätasapainoiseen. Sen vuoksi meillä on voimassa erilaista sopimuslainsäädäntöä, jossa suojeluobjektina on pienyrittäjä.

Esityksessä arvioidaan, että esityksen vaikutukset muille kuin kaupan suurille toimijoille ovat myönteisiä tai muuten vähäisiä. Myös vaikutukset kilpailuun on arvioitu myönteisiksi. Pidämme esitystä tämän vuoksi perusteltuna.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Tiina Toivonen
lainsäädäntöasioiden päällikkö